

OMGEVINGSANALYSE COVID-19

Analyseperiode 12:00 uur d.d. 8 maart – 11:00 uur d.d. 9 maart

5.1.2e

Directie Communicatie OCW | Met input van RIVM, BZ, IenW, RVO en OCW

Wie is getroffen? (1e ring)	Wie is betrokken? (2e ring)	Wie voelt zich betrokken? (3e ring)
<ul style="list-style-type: none"> Nederlanders besmet en/of geïsoleerd in gebieden getroffen door COVID-19 Patiënten, medewerkers en bezoekers van gesloten Nederlandse ziekenhuizen Bedrijven die afhankelijk zijn van getroffen gebieden 	<ul style="list-style-type: none"> Familie, vrienden, omwonenden van getroffen Nederlanders Zorginstellingen en personeel Organisaties met getroffen medewerkers/studenten Werknemers en klanten van getroffen bedrijven 	<ul style="list-style-type: none"> Actieve burgers die zich (o.a. op sociale media) zorgen maken over het virus Algemeen publiek Politici

Samenvatting - Karakterisering berichtgeving

De media-aandacht voor COVID-19 is ook maandagochtend nog groot. Naast cijfers over het aantal besmettingen is er aandacht voor de economische gevolgen van het Coronavirus voor de wereldeconomie (Volkskrant voorpagina). Het FD vraagt zich af of de rechts-populistische partijen binnen Europa electoraal munt kunnen slaan uit de ziekte-uitbraak. Trouw besteedt nog aandacht aan de Groningse studenten. In Trouw en ook in voornamelijk regionale kranten spelen met name de maatregelen in Noord Brabant een grote rol.

SISOS (Slachtoffers - Identiteiten – Schade - Oorzaken - Scenario's)**Slachtoffers**

- De teller van het aantal besmettingen stond zondagavond op 264.
- De grootste concentratie infecties bevindt zich in Noord-Brabant, de provincie waarvoor dit weekeinde extra maatregelen werden afgekondigd: Brabanders is gevraagd om ook bij milde klachten (verkoudheid, hoesten, koorts) thuis te blijven.
- Van de bevestigde infectiegevallen zijn er negentig in Noord-Brabant.
- Er zijn afgelopen weekeinde nog eens twee patiënten overleden na besmetting met het coronavirus, waarmee het totaal in Nederland op drie komt sinds het begin van de epidemie. De nieuwe sterfgevallen betroffen een 86-jarige man uit Uden en een 82-jarige man uit Sittard-Geleen. Beide mannen waren al ernstig ziek.
- Het RIVM doet nog onderzoek naar de besmettingsbron van 47 besmette personen. Van 74 mensen is bekend dat zij het virus hebben opgelopen via iemand die al eerder positief was getest op het virus.
- Een bewoner van woonzorgcomplex de Guldenakker in Goirle is besmet.
- Omroep Brabant meldt dat tien medewerkers van het Amphibia Ziekenhuis in Breda positief zijn getest.
- Een 'aantal' ziekenhuismedewerkers van ETZ hebben het coronavirus opgelopen.
- "Er zijn circa dertig patiënten opgenomen in het ziekenhuis", bevestigt RIVM-woordvoerder Harald Wychgel.
- De besmette Edwin Klaassen en Vivian Blinksma in thuisisolatie doen tegenover allerlei media hun verhaal. Blinksma vertelt tegen Trouw dat zij een auto-immuunziekte heeft, waardoor ze het de eerste dagen wel spannend vond. "Je wordt bang gemaakt door de media".

Scenario's

- Hoogleraar virologie Marion Koopmans heeft goede hoop dat de derde fase Nederland bespaard blijft.
- Directeur publieke gezondheid Sjaak de Gouw van GGD en GHOR Hollands Midden stelt dat het veranderen van gedrag het allerbelangrijkste is. Goede hygiëne kan er voor zorgen dat het virus uitdooft in Nederland.
- Hele wijken of gemeenten afsluiten, zoals in China en Italië is gebeurd, zal Nederland naar verwachting niet snel doen. (NRC)
- Volgens arts-microbioloog Bonten is het maar de vraag of Nederland er net zo snel als China in zal slagen om het virus onder controle te krijgen.
- Arts-microbioloog Bonten: "Mijn inschatting is dat er meer patiënten zullen volgen van wie we niet weten waar ze het hebben opgelopen. Wij zullen dus in Nederland ook transmissie krijgen. Dan is het op een gegeven moment bijna niet meer te doen om iedereen te traceren, dan moet je tot andere maatregelen overgaan. Zoals wat ze dan noemen: *social distancing*. Dan ga je grote bijeenkomsten afgelasten en scholen sluiten. Met als doel om ervoor te zorgen dat die epidemie niet in één keer over ons heen komt..."
- Volgens hoogleraar virologie Marion Koopmans is het virus in Noord-Brabant nog in te dammen.
- Volgens hoogleraar virologie Marion Koopmans geldt het advies aan Brabanders 'waarschijnlijk' tot midden deze week. Als er veel patiënten zijn gevonden, blijft het advies mogelijk langer van kracht.
- In de zorg kan een ongecontroleerde plek van het aantal patiënten leiden tot 'een rampzalig scenario', zegt hoogleraar medische microbiologie Louis Kroes. "Het systeem voorziet niet in het zorg verlenen aan heel grote aantallen zieke mensen in korte tijd. We hebben heel weinig reservecapaciteit, ook qua personeel. Dat kan leiden tot het overspoelen van intensive cares en grote schade aan de reguliere zorg."
- Gevraagd naar de situatie in Nederland stelt Ernst Kuipers van het Erasmus MC dat we tot nu toe zien dat in alle regio's ook de planbare zorg nog door kan gaan. Maar er ontstaan nu situaties op sommige plekken waar dat onder druk komt te staan. Nederland heeft hier draiboeken voor en beschikt naar verhouding over 25% meer IC-bedden dan Italië. Dat kunnen we ook nog verder opschalen en in het meest excessieve geval kun je zeggen, we gebruiken een deel van de beademingsapparatuur van OK's.

Economie

- Ook als het coronavirus zich niet verder verspreidt, halveert de wereldwijde economische groei. Dat schrijven economen van de Rabobank in hun kwartaalbericht. Ze verwachten dat de economische groei zelfs helemaal verdwijnt als het coronavirus een pandemie wordt. China krijgt de hardste klappen. De economen verwachten daar ruim 3 procent minder groei. "De groei is daar lager dan wij ooit hebben gemeten", zegt een van hen.
- De voormalige president van DNB Nout Wellink laat weten dat er een gevaar is voor een recessie in Nederland. Volgens hem is het belangrijk om ervoor te zorgen dat autoriteiten maatregelen nemen om te zorgen dat gevoelige sectoren in de economie kunnen worden ondersteund. Wellink ziet er een grote rol weggelegd voor centrale banken.

Informatiebehoeften

- Op het informatienummer zijn tussen van zondag – maandag 09.00 4963 telefoontjes beantwoord. De meeste mensen bellen vanuit Noord-Brabant (Eindhoven, Breda) of Amsterdam. De drie meest gestelde vragen zijn: (1) Heb ik het coronavirus en moet ik thuisblijven? (2) Ik maak me zorgen over mijn gezondheid, wat moet ik doen? (3) Wat zijn de symptomen van het nieuwe coronavirus?
- Twitteraars maken zich grote zorgen over de effecten van het coronavirus op de gezondheid van de Brabantse economie. Sommige van hen vinden de maatregelen van het RIVM overdreven en de economische kosten die ermee verbonden zijn buitenproportioneel.
- Vanaf vrijdag zijn er via social media in totaal 14.481 berichten binnengekomen bij het RIVM. Veel

gestelde vragen zijn: Wat houden de maatregelen voor Noord-Brabant precies in? Gaan de scholen nog gewoon op in Noord-Brabant? Wat betekent de nieuwe situatie in Noord-Italië? Kunnen Nederlanders die in Noord-Italië zitten nog gewoon naar huis komen? Zijn maatregelen zoals in Noord-Italië ook denkbaar in Nederland? Hadden de twee overleden patiënten in Nederland al onderliggend lijden? En zouden zij zonder besmetting met coronavirus ook zijn overleden?

- VWS-webcare heeft zondag van 12:30 tot 22:00 802 berichten verwerkt over (voornamelijk) het coronavirus. Het sentiment was negatief en er waren veel discussies. Veel voorkomende vragen zijn: Wat zijn cijfers van mensen die genezen zijn van het virus in Nederland? Kan het vragen en antwoorden van het RIVM ook in verschillende talen (Turks, Arabisch en Pools) aangeboden worden? Worden evenementen afgelast door het coronavirus? Ook waren er vragen over aanvullende maatregelen. Sinds gisteravond zijn er nog eens 484 berichten verwerkt over het Coronavirus. Veel daarvan gingen over de tweet van Geert Wilders die tweette dat hij zo snel mogelijk een Kamerdebat wil met minister-president Rutte en minister Bruins. Veel mensen zijn het daar mee eens. Daarnaast zijn er nog veel discussies en gaat het veelal over of Nederland wel genoeg maatregelen neemt.
- Er komen bij NU.nl meerdere lezersmails binnen over de Vindicat-studenten. Hierin staat onder meer dat een aantal studenten na de wintersportvakantie in Noord-Italië positief is getest op het coronavirus. Dit zou zijn gebeurd in Breda, Zwolle en Enschede. De drie ziekenhuizen die worden genoemd, zeggen desgevraagd tegen NU.nl dat de informatie niet klopt. "Het gaat dus slechts om geruchten," aldus NU.nl.

Waarneembaar gedrag (Schadebeperking)

Economische gevolgen

- In verschillende kranten artikelen met voorspellingen over de economische gevolgen van het uitbreken van het virus.
- Economen zijn onzeker over de gevolgen van de uitbraak van het coronavirus, schrijft *FD*. Zowel de aanbod- als de vraagzijde worden getroffen. Daarnaast is er een schok op de arbeidsmarkt. Doordat wereldwijd 290 miljoen kinderen niet meer naar school gaan is er ook uitval bij de ouders die niet in de gelegenheid zijn naar hun werk te gaan omdat ze op hun kinderen moeten passen. Dit 'preventief absentisme' op het werk leidt bij een epidemie tot relatief grote economische schade (*FD*).
- Economen van de Rabobank voorspellen op basis van een pandemie-scenario dat verslechtering van de situatie kan leiden tot een wereldwijde recessie die ook Nederland zal raken. Naast het stilvallen van de productie in meerdere landen komen er volgens de Rabobank binnenlandse problemen bij: minder evenementen, minder restaurantbezoek en bedrijven die ook hier stilliggen. Daardoor wegvallende vraag naar andere diensten, zoals schoonmaak. Zo'n kettingreactie kan tot faillissementen leiden, aldus de Rabobank (*Telegraaf, nu.nl*).

Koninklijk huis

- Het Koninklijk paar zal vanwege het coronavirus tijdens het staatsbezoek aan Indonesië in principe geen handen schudden.

Havens/maritiem

- Buitenwerf, president van Seatrade, schat in dat de coronacrisis leidt tot een tekort aan koelcontainers. Daardoor komt het transport van bananen en tropische vruchten in het gedrang.
- Haveneconoom Kuipers en de Jong, consultant bij het Rotterdamse adviesbureau Ecorys, waar hij zich bezighoudt met de haven, verwachten dat de coronacrisis mogelijk ook op lange termijn blijvende gevolgen heeft voor de Rotterdamse haven. Bedrijven willen minder afhankelijk zijn van China, gaan lokaal produceren en dat kost de haven werk, verwachten Kuipers en de Jong.
- Voor de kust van Californië ligt het cruiseschip Grand Princess in quarantaine. Van de 3500 opvarenden zijn er zeker 21 besmet met het coronavirus. Waarschijnlijk meert het schip vandaag aan in de stad Oakland.

Luchtvaart

- De KLM schrapt vluchten naar Milaan en Venetië. Vluchten naar Turijn, Genua en Bologna gaan nog wel door.
- Het reisadvies van het ministerie van Buitenlandse Zaken voor delen van Italië is dit weekend aangescherpt naar 'rood' (niet reizen). Nederlandse reizigers in deze gebieden wordt aangeraden te vertrekken. Dat advies en de terugkeer van veel Nederlanders vormt geen aanleiding voor Schiphol om de uit het risicogebied afkomstige reizigers te screenen. „Het blijft de eigen verantwoordelijkheid van reizigers om het aan te geven als ze verschijnselen hebben en uit een risicogebied komen”, meldt een woordvoerder. Het RIVM wijst erop dat het virus overgedragen wordt door hoesten en niezen. „Dus zolang reizigers die klachten niet hebben, hoeven ze ook niet getest te worden.”
- IranAir stopt voorlopig met haar route tussen Teheran en Schiphol. Het Iraanse persbureau IRNA meldt dat alle vluchten naar Europa van de maatschappij tot nader order worden gestaakt. IranAir vliegt twee keer per week naar Schiphol.
- Lufthansa, Swiss, Alitalia en de Israëlische maatschappij El Al hebben vluchten naar Schiphol geannuleerd vanwege de verminderde vraag naar vliegtickets.
- Het Britse Flybe is deze week failliet gegaan, nadat de coronacrisis de al noodlijdende maatschappij de genadeklap gaf.
- De Italiaanse vliegmaatschappij Alitalia kondigde zondag aan alle vluchten van en naar de luchthaven Milaan-Malpensa vanaf maandag op te schorten.
- Het Duitse luchtvaartconcern Lufthansa overweegt steun te vragen van de overheid om de impact van het nieuwe coronavirus te verzachten.
- ACN Air Cargo Netherlands meldt op de website bij vragen op de RIVM website en op de Schiphol site te kijken voor de laatste stand van zaken.

Spoor/openbaar vervoer

- ProRail laat het Operationeel Besturingscentrum Infra (OBI) vanaf maandag op twee verschillende locaties werken. Het OBI is de afdeling van ProRail dat de hoogspanningsinstallaties bewaakt en bedient. Ook zorgt het OBI samen met de onderhoudsaannemer voor het afhandelen van bijvoorbeeld tunnelstoringen. Het team bestaat uit een beperkt aantal, formeel gecertificeerde specialisten en het is vitaal voor de continuïteit en veiligheid van het treinverkeer.

Weg

- Het CBR vraagt inwoners van Noord-Brabant met klachten met klem niet naar het examen centrum te komen. Meldt u in plaats daarvan zo snel mogelijk bij de Klantenservice van het CBR, zegt het CBR. Examen of rijtest kunnen zonder extra kosten op een later moment worden ingehaald. Ook inwoners uit de rest van Nederland vraagt het CBR om bij klachten van verkoudheid of hoesten én bij koorts niet naar het examen centrum te komen.
- In de noodmaatregelen voor Noord-Italië staat geen bruikbare informatie voor de transportsector. TLN adviseert zijn leden daarom te controleren of laden en lossen mogelijk is op adressen in de gebieden waarvoor de quarantainemaatregelen gelden. Het ministerie van Buitenlandse Zaken kondigde zojuist code rood af voor Noord-Italië. Onduidelijk is wat dit precies betekent voor het beroepsgoederenvervoer van en naar Noord-Italië. TLN tracht hier duidelijkheid over te krijgen bij de autoriteiten.
- Nederlandse transportbedrijven hebben moeite om truckers te vinden die het coronagebied in willen. Met het negatieve reisadvies zal dat nog moeilijker worden, verwacht Raben van transportbedrijf Raben: „Wij werken met onderaannemers en chauffeurs bedanken voor zo'n rit.”

Buitenland

- Alle grote Nederlandse nieuwsbronnen melden de aanpassing van het reisadvies Italië zonder commentaar (o.a. [AD](#), [De Telegraaf](#), [Metro](#), [NOS](#), [Nu.nl](#)).
- Reizen naar de rode gebieden in Noord-Italië kunnen volgens de ANVR tot begin april kosteloos worden geannuleerd ([Telegraaf](#)).

- Volgens directeur Oostdam van de ANVR zijn er op dit moment nog een paar honderd Nederlanders in Noord-Italië die hun reis hebben geboekt bij een ANVR-reisbureau. De verwarring onder hen is groot, aldus Oostdam in *De Telegraaf*.

Sport

- In navolging van PSV heeft ook Feyenoord besloten om de spelers voorlopig uit voorzorg uit de mixed zone te houden. De clubs gaan hiermee iets verder dan de oproep van Eredivisie CV. PSV zegt invulling te geven aan het advies van het RIVM dat inwoners van de provincie Noord-Brabant bij verkoudheid, hoesten of koorts hun sociale contacten zoveel mogelijk beperken.
- De organisatie van de Formule 1-race in Bahrein maakt zondag bekend dat de Grand Prix op 22 maart achter gesloten deuren afgewerkt wordt.

Onderwijs

- Meer dan twintig scholen in Brabant zien zich genoodzaakt om maandag leerlingen thuis te laten. De scholen kampen met een lerarentekort door het coronavirus, meldt het Brabants Dagblad. [\[1\]](#)
- Andere scholen en scholengemeenschappen in Brabant beginnen zich zorgen te maken en nemen voorzorgsmaatregelen door b.v. brieven te sturen naar ouders waarin ze aangeven dat er een risico is dat klassen wellicht moeten thuisblijven als leerkrachten met verkoudheidsverschijnselen kampen.
- Twee kinderen in het Drentse Coevorden zijn besmet geraakt met het coronavirus, meldt de GGD Drenthe zondagavond. De kinderen zitten op verschillende scholen. De schooldirecteuren hebben ouders en verzorgers van leerlingen via een brief op de hoogte gesteld.

Arbeidsmarkt/werkijdverkorting

- In de media nog steeds aandacht voor bedrijven die werkdagverkorting aanvragen. Zo schrijft *AD (Groene Hart)* dat voor Textielproducent Thearent veel gepland werk voor evenementen in binnen- en buitenland is geannuleerd. Om die reden heeft het bedrijf werkdagverkorting aangevraagd. Marjon Vermeulen (Directeur van Thearent) noemt de regeling een uitkomst voor een situatie als deze.
- Lufthansa overweegt volgens verschillende media om werkdagverkorting aan te vragen omdat de vraag naar tickets is gedaald en het bedrijf ontslagen wil voorkomen (*BN de Stem, ANP, Trouw, Telegraaf, RD*).
- Wederom is er in de media aandacht voor de maatregelen die bedrijven nemen om schade door het coronavirus te voorkomen. *RTL nieuws* meldt onder meer dat verschillende bedrijven werknemers thuis laten werken, maar ook laten werken op alternatieve locaties om verspreiding tegen te gaan. Zo laat ProRail vanaf maandag het zogeheten Operationeel Bestuurscentrum Infra op twee verschillende locaties werken, aldus de nieuwssite (ook op sociale media wordt hiervan melding gemaakt).
- Verder in de media aandacht voor de mogelijke langetermijngevolgen van de coronacrisis voor de Rotterdamse haven: bedrijven willen minder afhankelijk zijn van China, gaan lokaal produceren en dat kost de haven werk (*AD Rotterdams Dagblad*).

Kinderopvang

- *RD, ND* en *RTL Nieuws* schrijven dat Brabantse kinderopvangcentra op coulance rekenen wanneer zij zich door het coronavirus niet aan de regels kunnen houden. Kinderopvangcentra kunnen mogelijk niet anders dan grotere groepen vormen of meer invallers inzetten dan wettelijk is toegestaan. Dat komt omdat inwoners van de provincie wordt aangeraden thuis te blijven als ze hoesten of verkouden of koortsig zijn, aldus *RD* en *RTL Nieuws*.

Zorg

- GGD Hart voor Brabant laat weten dat zij op basis van het RIVM-advies, 'dat geldt voor onze klanten maar ook onze medewerkers', heeft besloten om afspraken die bij consultatiebureaus stonden voor maandag 9 en dinsdag 10 maart te verzetten naar een andere dag of locatie.

- In meerdere Brabantse ziekenhuizen worden medewerkers preventief getest. In het Amphia Ziekenhuis in Breda zijn sinds afgelopen woensdag driehonderd medewerkers getest. Dat zegt woordvoerder Conny Feskens van het Amphia Ziekenhuis. “We zijn al sinds woensdag bezig met het testen op corona. Wat dat betreft lopen we wat voor op andere ziekenhuizen. De Amphia-medewerkers die nu besmet blijken te zijn, kunnen gewoon thuis uitzielen”. Zo’n driehonderd medewerkers van het ETZ-ziekenhuis in Tilburg en Waalwijk hebben zich zondagmiddag laten testen op het coronavirus. Ze hadden zich daarvoor vrijwillig gemeld. Allemaal mensen met klachten die op het virus kunnen duiden. “We zijn hiertoe overgegaan op verzoek van het RIVM”, laat woordvoerder Wim Pleunis weten.
- In Nederland zijn nu ook patiënten van het coronavirus hersteld. [Omroep Brabant](#) sprak met Gaby uit Loon op Zand die na een week weer beter is, [Omroep West](#) meldt dat iemand uit de regio Haaglanden genezen is. ‘Omdat het virus pas recent zijn intrede in ons land heeft gedaan’, kan het RIVM nog niet zeggen of besmette mensen al daadwerkelijk zijn genezen. “We hebben nog geen harde cijfers”, stelt een woordvoerder tegenover De Telegraaf. Hij zegt de casus in de regio Haaglanden niet te kunnen bevestigen en noemt het ‘slechts anekdotisch bewijs’.
- ANP meldt dat minister Bruins niet meegaat naar het staatsbezoek aan Indonesië vanwege de strijd tegen het nieuwe coronavirus.
- Vanochtend plaatst AD het interview met Jaap van Dissel onder de kop ‘Wees solidair met opa en oma’. Volgens het AD doet het RIVM de oproep om bij het doorzetten van een corona-uitbraak, ons in de eerste plaats te richten op het beschermen van onze oma en opa.

Sociale media

Arbeidsmarkt

- Op sociale media verschijnen oproepen om alle scholen te sluiten om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. Daarbij wordt de kanttekening gemaakt dat ouders vaak wel gewoon moeten werken en dat de eerste optie voor opvang toch vaak de opa’s en oma’s zijn, die kwetsbaar zijn voor het coronavirus.
- Gemeld wordt dat ABN Amro, Aegon en veel andere bedrijven in Noord-Brabant werknemers adviseren thuis te werken. In de tweet waarin dit wordt gemeld, staat dat er nog weinig van op nieuws of Twitter te zien is.
- Rob Jetten (D66) heeft in het televisieprogramma Buitenhof gezegd: ‘We moeten ons voorbereiden op de economische impact in Nederland’. Deeltijd werken voorbereiden, maar we zijn ook bezig met het kabinet met het investeringsfonds.’

Kinderopvang

- Op sociale media wordt geschreven over de voorzorgsmaatregel van scholen en kinderdagverblijven om dicht te gaan. Mensen vragen zich af waar de kinderen dan heen moeten als de ouders moeten werken? Het brengen van de kinderen naar opa of oma wordt dan als oplossing aangedragen.

Betekenisgeving

Politiek

- Geert Wilders plaatst twee berichten op Twitter over het reisadvies Italië. Hij uit kritiek op het niet aanpassen van het reisadvies terwijl Italië 16 miljoen mensen in quarantaine plaatst. Dit bericht wordt bijna 500 keer gedeeld. In de bijna 200 reacties onder het bericht klinkt veel cynisme door t.o.v. de regering.

- Na aanpassing van het reisadvies plaats Wilders een tweede bericht dat aanzienlijk minder wordt gedeeld. De reacties erop hebben echter dezelfde cynische toon.
- Ook veel burgers praten op Twitter over het reisadvies. Ook daarbij veel cynisme over de, in hun ogen, late en inadequate reactie op de Noord-Italiaanse quarantaine.

Zorgen

- Volgens socioloog Christian Bröer valt het in Nederland mee met de paniek.
- Trouw kopt: 'Moeten alle Brabanders zich zorgen maken?'
- Het nieuws dat een bewoner van woonzorgcomplex de Guldenakker in Goirle het coronavirus onder de leden heeft, is voor zorgverlener Thebe aanleiding om extra waakzaam te zijn. Van paniek onder de oudere bewoners, hun familieleden of het personeel is volgens woordvoerder Jeroen Hurkens geen sprake: "Uiteraard zijn mensen wel bezorgd. We roepen iedereen op de richtlijnen van RIVM en GGD nauwkeurig op te volgen. Geen handen schudden bijvoorbeeld."
- In zijn column in de Volkskrant schrijft Bert Wagendorp dat 'angst voor het onbekende' het succes van het monster [COVID-19] verklaart; "Covid-19 is klein (ongeveer één-tienduizendste millimeter) maar het is niettemin bezig met een mondiale veroveringstocht waar geen duizend pantserdivisies tegenop kunnen." Volgens Wagendorp zijn 'we' het punt van relativering inmiddels voorbij: "We zijn in een fuik gezwommen en kunnen niet meer terug."

Nederlandse aanpak

- Op het AD-liveblog valt te lezen dat steeds meer deskundigen stellen dat Nederland zich klaar moet maken voor een epidemie.
- Viroloog Ab Osterhaus: "Uiteraard is dit (het begin van) een epidemie, die in Nederland met vereende krachten moet en kan worden afgeremd. Volgens de viroloog zijn 'voorlichting en solidaire opvolging van de overheidsmaatregelen hierbij essentieel'.
- Dat het aantal besmettingen de afgelopen dagen in Nederland snel opliep, verbaast en verontrust hoogleraar Kroes niet. "Dat zegt niks over de vraag of de aanpak werkt, maar heeft te maken met de incubatietijd van het virus. Het duurt even voor alle Nederlanders die de infectie op vakantie in Noord-Italië opliepen klachten krijgen en positief testen. Deze stijging hoort erbij."
- Hoogleraar medische microbiologie Louis Kroes spreekt van "een opmerkelijke stap" van het RIVM [om Brabanders met klachten thuis te houden]. "Ze lijken nu te handelen vanuit de gedachte: kijken of alle beetjes helpen. Maar het is onzeker hoe effectief dit is."
- Hoogleraar virologie Marion Koopmans ziet ook veel laconieke reacties bij burgers. "Mensen denken al snel: huh, ik voel me best nog fit, waarom zou ik binnenblijven? Het is lastig om aan mensen uit te leggen dat ze dit niet moeten doen omdat ze zelf een groot risico lopen, maar omdat het kan helpen om de verspreiding in te dammen."
- Christian Bröer, als socioloog verbonden aan de UvA, noemt de kritiek op de omgang met de verspreiding van het coronavirus in Nederland 'onterecht'. "Meer in het algemeen zijn de klassieke instituties opmerkelijk veerkrachtig rondom Covid-19: politiek, wetenschap, zorg en media nemen behoedzaam de leiding, er is ruimte voor zorgen, onzekerheid en debat. Vooralsnog lijkt het erop dat veel burgers vertrouwen opbrengen voor deze aanpak en het risico op besmetting inpassen in hun leven." De socioloog noemt het 'een goede richting' dat politiek, wetenschap en zorg verantwoordelijkheid nemen voor het collectief, terwijl de laatste jaren het omgekeerde aan de hand zou zijn.

Politiek

- Volgens De Telegraaf komt het kabinet komende week weer bijeen voor crisisberaad.
- Gistermiddag twittert PVV-fractievoorzitter Geert Wilders: "Ik wil zsm een Kamerdebat met @MinPres Rutte en minister @bruno_bruins over de laatste escalerende ontwikkelingen mbt de uitbraak van het #Corona-virus en de gevolgen voor de te nemen maatregelen in Nederland."

Besmettingen in Brabant

- Thuisblijven met een verkoudheid doe je niet voor je eigen veiligheid, maar voor anderen, benadrukt hoogleraar virologie Marion Koopmans. "Voor kwetsbare groepen, voor ons allemaal."
- Het is volgens viroloog Ab Osterhaus 'cruciaal' dat 'de situatie in Brabant nu zeer serieus wordt genomen', wat gezien het actieve testen en de opvolging van positief geteste mensen volgens hem

- 'kennelijk gebeurt'.
- "Qua tijd zou het kunnen dat ook carnaval heeft meegespeeld bij de verdere verspreiding", zegt arts-microbioloog Marc Bonten.
- Hoogleraar virologie Marion Koopmans speelt het grote aantal dieren in Brabant in elk geval geen rol bij de besmettingen in Brabant; "Het nieuwe coronavirus is waarschijnlijk in China van dier op mens overgesprongen, maar verspreidt zich in Nederland alleen onder mensen."
- In haar column in AD noemt Nynke de Jong Noord-Brabant 'de brandhaard van het coronavirus' in Nederland. Het concert waar ze was - dat van Gerard van Maasakkers in Veghel - noemt ze 'het mogelijke epicentrum van coronaland'.

Italië

- Italiaanse artsenverenigingen raden aan om een leeftijdsgrens te hanteren voor het toelaten van patiënten op de intensive care, melden Italiaanse media. PVV-Kamerlid Fleur Agema reageert via Twitter op dit nieuws met: "O wat verschrikkelijk. Geen woorden voor"
- In Italië zorgt de overbelasting van de zorg ervoor dat er keuzes moeten worden gemaakt over het al dan niet behandelen voor patiënten. Volgens Ernst Kuipers van het Erasmus MC gaan we in Nederland uit van het gelijkheidsbeginsel, waarbij iedereen de meest optimale behandeling krijgt. Maar er zijn altijd situaties waar dat niet gaat, bijvoorbeeld de transplantatiezorg.
- Nieuwsuur besteedt aandacht aan Italië, waar de ziekenhuizen in de getroffen gebieden vol zitten. "Dit is een uitzonderingssituatie, bijna een oorlogssituatie, een aardbeving", stelt een IC-arts. "Als mensen hun gedrag niet veranderen om zo de omvang van de infectie in te dammen, zal elk gezondheidszorgsysteem, ook het modernste, overbelast raken door alle patiënten met longontsteking, door patiënten met longfalen die verzorging nodig hebben".